

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΔΙΣΕΒΔΟΜΑΔΙΑ ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Έτος Β. Αριθ. 23 || Διευθυντής: Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ || Πέμπτη 21 Φεβρουαρίου 1924

21 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1913-21 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1924

31 ΗΜΕΡΑΣ ΕΙΣ ΧΕΙΡΑΣ ΤΩΝ ΛΗΣΤΩΝ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

Υ' εκατομμύρια λεί, πληρωθέντα διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ νέου Παπαγιαννοπούλου.

Ἐνδιαφέρουσαι λεπτομέρειαι τῆς αἰχμαλωσίας του. Πλησίον τῶν Ἰωαννίνων.

Ἐάν χθές, πρὸ ἑνδεκα ἑτῶν ὁ Ἰωαννιτῆς Τουρκοὺς στρατηγὸς Ἐσατ-πασίας, πιεζόμενος ἀπὸ τὸν λεοντόθυμον ἐλληρικὸν στρατὸν, διοικούμενον ἀπὸ τὸν ἐλευθερωτὴν τῆς Μακεδονίας Κωνσταντίνον, ἀπελπισθεὶς καὶ ἔπαυσε τὴν παραιτέρω ἀντίστασιν καὶ σὺν σήμερα, 21 Φεβρουαρίου, παρεδόθη αἰχμάλωτος εἰς Αἰτὸν μεθ' ὅλου τοῦ ἡρωϊκῶς ἀντιστάντος τουρκικοῦ στρατοῦ τοῦ εἰς χεῖρας τοῦ ἐνδόξου καὶ θαυνοσπεροῦς Νικητοῦ, ὑπὸ τὸν μακράτητον ἐνθουσιασμὸν ὁλοκλήρου τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, διότι καὶ ἡμέρα τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν Ἰωαννίνων, ἡ τετρατίσασα τὸν Βαλκανικὸν πόλεμον, διὰ τοῦ ὅν τως μεγάλου κατορθώματος τῆς ἐκπορθήσεως τοῦ ἀπορθήτου θεωρουμένου Μπεζιάνου, καθιερώθη ὡς ἐθνικὴ ἑορτή.

Δι' ἡμᾶς τοὺς ἠπειρώτας ἡ ἡμέρα τῆς 21 Φεβρουαρίου εἶναι ἱερὰ καὶ ἀπὸ ἠπειρωτικῆς ἀκόμῃ ἀπόψεως, ὡς ἐπέτειος τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς ἠπειροῦ, ὑστεροῦσα ἀπὸ 484 χρόνια δουλείας.

Ἐκαστος ἠπειρώτης, ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, μεχρισότου θὰ υφίσταται.

Ἄλλως καὶ ἑλληνισμὸς, ὀφείλει κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην νὰ εὐλογῇ τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου στρατηλάτου Κωνσταντίνου τοῦ ἑλευθερωτοῦ, τὸν ὁποῖον δις ἐξέπαιτρε, καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὴν μακρὴν ἐξορίαν μίαν ὀργανωμένην Ὀλιγαρχίαν, ἡ ὁποία ἐξεμεταλλεύθη εἰς βύρσοτον ἐν ἐθνικὸν ἀτύχημα, τὸ ὁποῖον αὐτὴ αὐτὴ παρεσκεύασε καὶ ἐπέτυχεν!

Ὁ Βασιλεὺς καὶ στρατηλάτης τῶν ἑλλήνων Κωνσταντῖνος, ἂν ἀπέθανεν ἐν τῇ ἰταλικῇ πόλει τοῦ Χαλέρμου καὶ κεῖται ἄταφος ἐν τινὶ ἑλληνικῇ ἑκκλησίᾳ τῆς Νεαπόλεως, κατέστη νέος Μαρμαρωμένος Βασιλεὺς ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἑλλήνων ἐκείνων, τοὺς ὁποίους δὲν ἤδυνήθη νὰ θαμᾶσιν καὶ νὰ ὑποτάξῃ ὁ ἀδυσώπητος Βενιζελισμὸς.

Ἀλλ' ὅσονδήποτε καὶ ἂν ἐταπεινώθη τὸ Δίκαιον ὑπὸ τῆς Βίας, ὅχι, δὲν ἀπέχει ἀκόμῃ πολὺ ἡ ἡμέρα, ὡς ξενιτεμένε Νεκρὸν, καὶ ἄταφον Βασιλεὺς τῶν ἑλλήνων, Κωνσταντῖνε, καθ' ἣν θὰ εὖρη τὴν αἰωνίαν ἀνάπαυσιν τὸ ἱερόν σου Σῶμα εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἐλληνικῆς Γῆς!

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

Εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖον Ἰωαννίνων τῆς 15 τρέχοντος παρουσιάστηκε πρωτότυπο εἰδύλλιον γιὰ τὰ δικαστικὰ χρονικά, ὃχι μόνον τοῦ τόπου μας, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρης τῆς Ἑλλάδος. Δυὸ σκληρὲς ὑπάρχει, ἀπὸ τὸ χωριὸν Γουργιάνιστα τῆς ἐπαρχίας Κουρέντων: ὁ χήρος Νικόλαος Κωνστ. Γάκης, φορτωμένος στὴν ῥάχη του ἐβδμήντα πέντε (75) χιμῶνες καὶ ἡ χήρα Χρηστίνη Ἀν. Μαντέλου, μετ' ἑξήντα πέντε (65), ποὺ μπορούσαν νὰ γράψουν ἄλλους ὅχι μόνον μετ' ἑξήντα καὶ μετ' ἑξήντα, ἀλλὰ καὶ οἱ δύο, παιδιὰ παντρεμένα καὶ ἄγγονα, ἐρωτεύτηκαν ἀπὸ τὰ 1918, κατὰ διαβολικὴν κεῖρα, καὶ ἔρχονταν κρυφὰ σὲ γάμον κοινωσίαν, ἐννοεῖται χωρὶς παπὰ καὶ κουμπάρου. Ἀλλὰ πάντα τὰ κρυφὰ γίνονται φανερά, καθὼς λέγει ἡ ἀρχαῖος νεοελληνικὴ παροιμία «ὁ ὕδεν κρυφὸν τὸ μὴ φανερόν γενήσεται», καὶ τὸ χωριὸν, ἡ σεμνὴ Γουργιάνιστα τῆς Κυρᾶ Λάμπρου, βούλκε ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐρωτες τοῦ γέροντος—Νικόλαου καὶ τῆς γριᾶ—Χρηστίνης, τὰ παιδιὰ τοὺς ντροπιάζοντα γιὰ τὸ κάμωμά των γονέων καὶ τὸ παράδειγμα γενοῦς πῆδηξ ἀπὸ τὰς τρεῖς ὁρι, τῆς μικρῆς Γουργιάνιστας σ' ὅλα τὰ 84 χωριά τῶν Κουρέντων: Κουρέντα, Χήνα, Καλοχώρι, Μπουτσαρά, Πετοτάλη, Γκιρίμπορο κλ. καὶ τὸ ἐρωτευμένο ζεύ-

γος ἡ ἔπρεπε νὰ παραιτήσῃ τοὺς ἐρωτες του, ἢ νὰ φύγῃ κρυφὰ ἀπὸ τὴν Γουργιάνιστα καὶ τὴν ἠπειρο.

Τὸ πρῶτον ἦταν πλεὶς σωστό, ἀλλ' ὁ ἔρωτας εἶναι ἀνίκητος στὲς μάχες, ποὺ ἐπιχειρεῖ, ὅπως λέγει καὶ ὁ ἀρχαῖος Τρηνικός, καὶ ἔγινε τὸ δεύτερον.

Μία μέρα, λοιπὸν ὁ γέροντος—Νικόλαος μαζεύει τὰ γιδοῦν καὶ τὰ προβάτια του, καμνὴ τριανταριά—σαρανταριά, τοὺς δίνει ἕνα καλὸ πούλημα, καθὼς καὶ τὸ γομάρι του καὶ δυὸ γελᾶδια, ποὺ εἶχε καὶ ἄλλη μία μέρα, οἱ ὁμηγεροντεμένοι χάθηκαν ἀπὸ τὴν Γουργιάνιστα!

—«Μωρέ, ποὺ πῆγαν;» ὁ ἕνας, «μωρὸ ποὺ πῆγαν;» ὁ ἄλλος, ἀλλὰ κινένας δὲν ἤξερε, ποὺ εἶχαν πάγει.

Τέτοιες προνομιούχες ὑπάρξεις ἀπὸ τὸν Δημιουργὸν δὲν χάνονται ποτέ. Τὸ ἐρωτικὸν ζευγάρι, ἔχοντας ἕνα γερό κομπόδεμα ἀπὸ τὰ γιδοπρόβατα, τὸ γομάρι καὶ τὰ γελᾶδια, ποὺ πούληθηκαν γιὰ νὰ γλεντίσουν τὰ... γεράματα του μακρὰ ἀπὸ τὴν κατακραυγὴ τοῦ χωριοῦ τους καὶ τῶν περιχώρων, τράβηξαν στὴν Ἀρτα γιὰ νὰ ἐγκατασταθοῦν, βρίσκοντας καμνὴ δουλειὰ ἐκεῖ. Ἀλλὰ δὲν μπόρεσαν νὰ βροῦν ἐκεῖ δουλειὰ.

—«Ὡς μᾶλλον παραπέρα!» εἶπαν οἱ ἐρωτευμένοι, «θὰ βροῦμε παρθεὶν δουλειὰ. Ὁ Κόσμος εἶναι πλατὺς. Θὰ χωρῶμε κάπου.»

Ἀπὸ τὴν Ἀρτα πῆγαν σὲ Μεσολόγγι. Ἐκατοὺς καὶ ἐκεῖ κάποιες μέ-

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προχθονίου καὶ τέλους) Ἡοῖται ἦσαν οἱ Λησταὶ καὶ πῶς συμπεριφέρθησαν εἰς τὸν αἰχμάλωτον

Ἀρχηγὸς τῆς λητοσυμμορίας ἦν ὁ Ἀδελφὸς Γιάννης καὶ Θύμιος Ρέντζος, ἐκ τοῦ χωρίου Ἀνωγίου, 30 χιλιομέτρα ἀπέχοντος τῶν Ἰωαννίνων. Κύριος ἀρχηγὸς ὅλων, ἦτοι καπετάνιος, ἦτο ὁ Γιάννης Ρέντζος, τέπος ἀγγίου. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀρχηγοῦ Θύμιος εἶναι πολὺ μαλακώτερος. Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν οἱ λησταὶ ἐπάλειον μεταξὺ των, ἐχαρατόποιον καὶ ἔρχοντο σὲ σημάδι.

Κατὰ τὴν διαδρομὴν μιᾶς πορείας, ὁ νέος Παπαγιαννοπούλος ἐφοίτει τὸν περὶ εἰς τὸ χεῖλος ἐνὸς κρηνοῦ. Τότε εἰς τὸν ληστὴν τὸν ἐκτύπησε, ἀλλὰ μὴ ἀντιλήφθη τὸ τοιοῦτον ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀρχηγοῦ, ἐπέπεσε κατὰ τοῦ ληστοῦ τοῦτον καὶ τὸν ἐκτύπησεν, ἀφῆσας αὐτὸν σχεδὸν ἀναισθητόν. Ἐκτὸς τοῦ ἀνωτέρου ἐπεσθίου, οὐδέποτε ἄλλοτε συμπεριφέρθησαν ἄσχημα οἱ λησταὶ πρὸς τὸν αἰχμάλωτον.

Τὸ τμήμα τῆς ἐξγορᾶς

Τὴν 23ην ἡμέραν, μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν, οἱ λησταὶ ἐγραψαν εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ αἰχμάλωτου, καὶ ἐπληροφόρησαν αὐτὴν ὅτι ὁ υἱὸς τῆς θυγατέρας καὶ ὅτι πρὸς ἐξαγοράν του ἀπαιτοῦντο 25 χιλιάδες ἀγγλικῶν λιρῶν. Ἐν τῇ 1 διὰ ἐπιστολὴν ἐπετράπη καὶ εἰς τὸν αἰχμάλωτον νὰ γράψῃ εἰς ὀλίγας σειρὰς μόνον, ὅτι εὐρίσκεται ἐν τῇ ζῳῇ καὶ ὁ γιαιίνει.

Αἱ διαπραγματεύσεις

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡ οἰκονομία Παπαγιαννοπούλου ἀπέφυγε τὴν συνδρομὴν τῶν Ἀρχῶν καὶ ἐπληρώθη εἰς ἀπενθείας διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν ληστῶν. Κατὰ τὸ διάστημα 1 1/2 οἱ ἔμπιστοί τῆς ἔσχον τέσσαρας συναντήσεις, αἵτινες ἐλαμβάνον χώραν εἰς διάφορα ὄρεα μὲν τῆς ἠπειροῦ, καὶ κατὰ τὰς ὁποίας οἱ λησταὶ ἐλμβάνον ὅλα τὰ προφυλακτικὰ μέτρα ἵνα μὴ οἱ ἀπεσταλμένοι τῆς οἰκονομίας Παπαγιαννοπούλου συνοδεύονται καὶ ὑπὸ χωροφυλάκων.

Οἱ λησταὶ ὑποβιβάζοντες τὴν ἐξγορὰν

Μετὰ τὴν τετάρτην συνάντησιν, οἱ

ρες, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ δὲν μπορούσαν νὰ βροῦν δουλειὰ.

—«Ὡς μᾶλλον παραπέρα!»

Εἶπαν καὶ οἱ ἀπὸ τῶν τῶν Κορινθιακῶν, πῆγαν στὴν Πάριον. Καθὼς ἦσαν καὶ ἐκεῖ ἀρκετὲς μέρες, ἐξορῶντας ἐξενδοχεία καὶ σὲ μαγαζιά, βλέποντας ὁμοσύνῃ τοὺς ὁμοίους μὲν καὶ καθεμὲρα, καὶ ὅτι θὰ ἐξυμνοῦν μία μέρα ποὺ δὲν θὰ εἶχαν νὰ πῶν ἔκαναν τὴν χετὴ ἀπόφασιν... νὰ γυρίσουν πάλιν στὴν Γουργιάνιστα, καὶ ὑστερὰ ἀπὸ 30 μερῶν περικλινέτες γυρίσαν γὰρ μεσάνυχτα, χωρὶς τὰ γομάτια καὶ τὰ γελᾶδια, καὶ οἱ δύο—τρεῖς μέρες βγήκαν δεῖλὰ—δεῖλὰ σὲ χωριόν.

Ἀλλ' ἀπ' ἐκεῖ ἀρχίζει ἡ δεύτερη πρᾶξι τοῦ γεροντικοῦ ἐρωτικοῦ δράματος:

Ὁ γυῖος τῆς Χρηστίνης, Κώστας Μαντέλος ἐθεώρησε καθήκον του νὰ ἐπανορθώσῃ (Ὁ Θεὸς!) τὴν τιμὴν τῆς μητρὸς του καὶ κοινοῦντὶ μὴ μὴνυση ἐναντίον τοῦ Νικόλα Γάκη ὅτι τὸν εἶχε τὴν μητέρα... Ἡ μήνυση πῆγε φωνὴ καὶ ἰδοὺ στὲς 5 τοῦ μηνὸς τοῦτον τὸ ἐρωτικὸν ζευγάρι ἐνώπιον τοῦ Πλημμε-

ληστοῦ ὁκεβίβασιν τὸ τμήμα τῆς ἐξαγορᾶς εἰς 10 χιλιάδας χρυσῶν λιρῶν ἀγγλικῶν. Ἡ Κα Παπαγιαννοπούλου ἀπήντησεν ὅτι δὲν δύναται νὰ πληρώσῃ εἰμὶ μόνον 5 χιλιάδας χρυσῶν ἀγγλικῶν λιρῶν. Κατὰ τὴν πέμπτην συνάντησιν, ἡ Κα Παπαγιαννοπούλου, ἥτις μόλις κατορθώσκει νὰ εὖρη ἐν Ἰωαννίνοις ὀλίγας χιλιάδας χρυσῶν λιρῶν, ἔφερε τὸ ποσὸν τῶν 5 χιλιάδων ἀγγλικῶν λιρῶν, ἐκ τῶν ὁποίων μέρος ἦτο εἰς χαρτονομίσματα.

Μετὰ ἀπελθὼν

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς λητοσυμμορίας εἰδὼς τὰ χρήματα ταῦτα ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως, ἐάν οἱ σύντροφοί του δὲν ἐδέχοντο τὸ ποσόν τοῦτο, νὰ ἐπιστρέψῃ μαζὶ μετὰ αὐτὸ καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ αἰχμάλωτου.

Τὸ Συμβούλιον τῶν Ληστῶν

Ὁ ἀρχηγὸς Γιάννης Ρέντζος, ἐπέστρεψε καὶ τότε οἱ λησταὶ συνήλθον εἰς συμβούλιον, καθὼς, μετὰ συζήτησιν, ἀπεφασίσθη νὰ ἀπελευθερωθῇ ὁ αἰχμάλωτος μόνον, ἐάν ἡ οἰκονομία του τοὺς ἐδίδεν ἀκόμῃ 2 χιλιάδας λιρῶν.

Οὕτω εἰς τὴν εὐκαιρίαν νέας συναντήσεως, οἱ λησταὶ ἔλαβον καὶ τὸ ἄνω ποσόν, κατ' αὐτὸν δὲ τὸν τρόπον, οἱ γονεῖς τοῦ νέου ἐκλήρωσαν 7 χιλιάδας ἀγγλικῶν λιρῶν, ἦτοι σχεδὸν 8 ἑκατομμύρια λεί διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ υἱοῦ των.

Ἡ ἀπελευθέρωσις

Ἐν τέλει, μετὰ 81 ἡμέρας αἰχμαλωσίας, ὁ νέος Παπαγιαννοπούλος ἐξῆλθε τοῦ σπληαίου μετὰ δεινόνους τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ὠδηγῆθη μέχρι τοῦ χωρίου Κατοικῆ, ὅπου οἱ λησταὶ τὸν ἐγκατέλειψαν περὶ ὥραν 3ην τῆς νυκτός.

Οὕτω ὁ νέος Παπαγιαννοπούλος μετὰ τὴν κόπην μεγάλην μέχρι τῶν ὁμῶν, τοὺς πόδας πληγωμένους, γεμιστοὺς κάλους, μαρτυρούμενος ἀπὸ τὸ κίβη μο τοῦ ἡλίου καὶ ἐξοσιμένου, ἔφθισεν εἰς τὰ Ἰωάννινα τὴν 20ὴν Σεπτεμβρίου.

(Ἐκ τῆς Γουργιάνιστας ἡμερησίας ἀφημερίδος «Νεοελληνικὰ» τοῦ Βουκαρεστίνου, ὅπου ἀριθ. 6118 τῆς 17 Νοεμβρίου 1923.)

Λητοσύνη Ἰωαννίνων!

Ἡ γριὰ—Χρηστίνη—βεβαίως τὴν ἡλικίαν τῆς σπληαίας τῆς γυναικὸς, μετὰ μικρὴν καὶ μικρὴν ἀσθένειαν καὶ ὀδυνητικὴν μακρὰ πῆγε σὲ γέροντος—Νικόλαος σὲ χωριὸν καὶ δουλειὰ, τὴν ἐποβέρει μετὰ τὸ ντυθῆναι, σπασμένο, καὶ τὴν πῆγε διὰ τῆς βίας, καὶ τὴν ἀπὸ τὸν χωριὸν τῶν ἀνωγίων καὶ ἔφερε ὅλα τὰ ταξίδια, ὅτι αὐτὸς τῆς εἶπε, μετὰ μὴν καὶ ἐπιστρέψαι.

Ἰστορεῖ ἔχοντες ὁ μάλιστα τῆς πῆγας Χρηστίνης καὶ Κώστας Μαντέλος καὶ πρῶτον, ἐν ὁμιλίᾳ κατὰ τὸν ἀπὸ τὸν χωριὸν τῶν ἀνωγίων καὶ ἔφερε ὅλα τὰ ταξίδια, ὅτι αὐτὸς τῆς εἶπε, μετὰ μὴν καὶ ἐπιστρέψαι.

Ὅλοι γελῶν. Διασπῆται, Διασπῆται καὶ Ἀφροατήριον. Ἀπολογιέται καὶ ὁ κατηγορούμενος

